

FN i utrikesdeklarationer och regeringsförklaringar 2002-2010

Hur ser svenska regeringar på Förenta Nationerna? Svenska FN-förbundet sammanfattar de senaste åtta årens utrikesdeklarationer och regeringsförklaringar signerade regeringarna Persson och Reinfeldt.

FN-förbundets kartläggning

Svenska FN-förbundet har kartlagt hur många gånger FN och Förenta Nationerna omnämns i regeringarna Perssons och Reinfeldts utrikesdeklarationer och regeringsförklaringar under åren 2002-2010. Det handlar om sammanlagt 16 dokument – åtta för vardera regeringen. Det visar sig att FN och Förenta Nationerna omtalas vid nästan dubbelt så många tillfällen (105) i regeringen Perssons utrikesdeklarationer som i regeringen Reinfeldts (57). I sina regeringsförklaringar talar regeringen Persson om FN vid 17 tillfällen mot regeringen Reinfeldts 4 tillfällen. Nedan följer kortfattade referat av dokumenten samt ett diagram.

Utrikesdeklarationer 2003–2010

Förenta Nationerna ges i 2003 års utrikesdeklaration en framträdande roll i svensk utrikespolitik. Regeringen diskuterar framtida önskade reformer inom FN-systemet. FN beskrivs som starkare efter den 11 september 2001 och en rubrik på sidan 6 fastslår att "vår säkerhet förutsätter ett starkt FN". Förenta Nationerna framhålls som en garant för folkrätten och det sägs att Sveriges pålitliga stöd till organisationen visar en vilja att främja internationell fred och säkerhet. Hot mot vår säkerhet möts via samverkan inom EU, men med FN i centrum.

Konflikten i Kongo, nedrustningsfrågan och Iraks massförstörelsevapen diskuteras i såväl 2003 som 2004 års utrikesdeklaration. Likaså är millenniemålen och reformering inom FN-systemet återkommande målsättningar under 2004. Regeringen uppmanar EU att öka sitt bidrag till global säkerhet samt att utveckla sin politik och sitt samarbete med FN. Ett starkt FN betyder att den globala säkerheten stärks, sägs det.

Förenta Nationernas 60-årsjubileum präglar i hög grad 2005 års utrikesdeklaration som påminner om ett linjetal som FN:s roll och ställning. Deklarationen omtalar bland annat Dag Hammarskjölds vision om organisationen. FN-systemets brister diskuteras och medel att åtgärda dessa presenteras, till exempel en utvidgning av säkerhetsrådet och begränsning av vetorätten. Deklarationen avslutas med uppmaningen att utveckla FN till den kraft som världssamfundet behöver i kampen för internationell fred, säkerhet och utveckling.

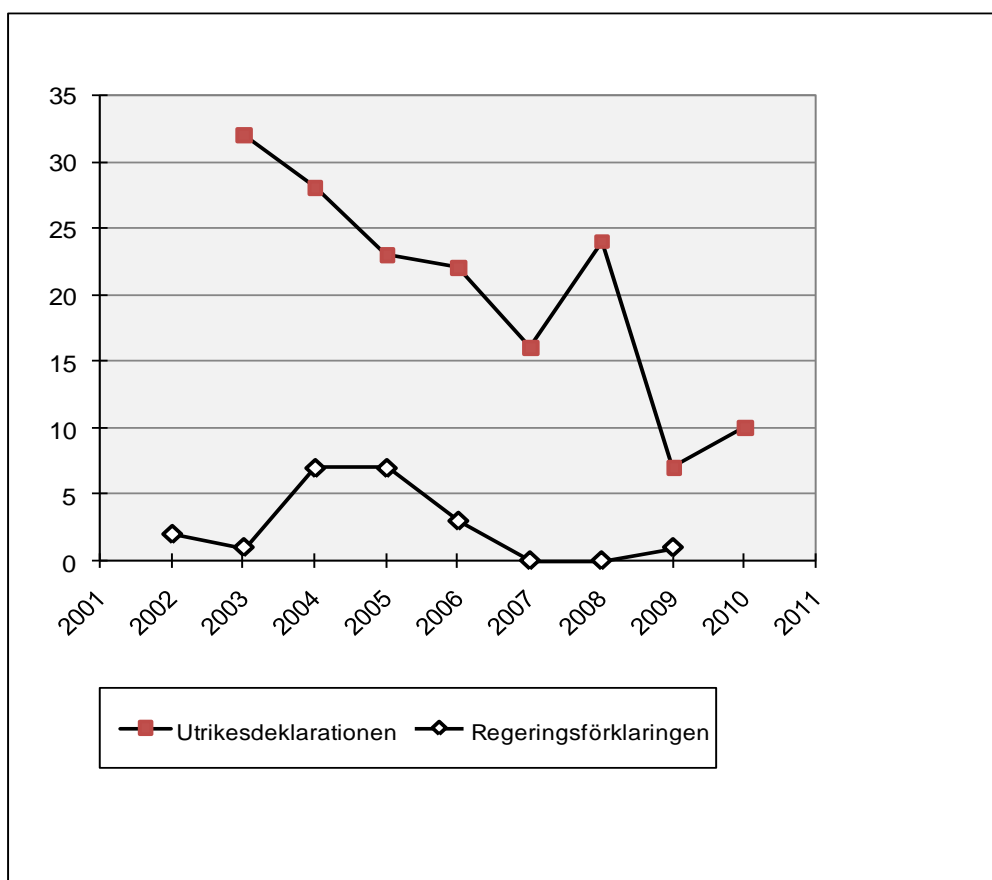
UNITED NATIONS ASSOCIATION OF SWEDEN

Också 2006 års utrikesdeklaration sätter FN i fokus med bland annat ambitioner om FN-trupp till Afrika, det folkrättsliga begreppet skyldighet att skydda samt en odysse över svenskar på centrala positioner i FN-systemet. Internationell dialog med den muslimska världen efter publiceringarna av Mohammed-karikatyerna förespråkas. Till regeringens viktigaste målsättningar inom utrikespolitiken hör upprättandet av ett FN-råd för mänskliga rättigheter samt den reformering av säkerhetsrådet som tidigare deklarationer har vurmat för.

Efter regeringsskiftet flyttas i 2007 års utrikesdeklaration fokus från FN till Europa och Europeiska Unionen. Deklarationen berör fortfarande mänskliga rättigheter, demokrati och hållbar utveckling, men FN omnämns först på tredje sidan i deklarationen och då i olika EU-sammanhang. Millenniemålen omtalas längre fram och sedan följer tematiska frågor som klimat och terrorism. Regeringen vill höja ambitionerna i Europeiska Unionen och Förenta Nationerna för en tryggare hållbar utveckling. Den ger vidare sitt stöd till FN:s ansträngningar i Afrika och till FN:s klimatpanel. I deklarationens sammanfattande fjorton punkter hamnar FN på fjärde plats efter tre EU-relaterade punkter: "Sverige ska vara en kraft för att förstärka och förbättra arbetet inom Förenta Nationerna".

I 2008 års deklaration får FN, åter i en europeisk kontext, stöd för sitt arbete att övervinna Cyperns splittring. Att EU intar en särställning i svensk utrikes- och säkerhetspolitik uttalas med stor tydlighet. Längre fram sägs dock att regeringen ska verka för att "förstärka och förbättra samarbetet inom Förenta Nationerna" vilket är ett arv från föregående års deklaration. Strävan att uppnå millenniemålen, FN:s roll i Darfur och Tchad samt högre krav på MR-rådet betonas också. Regeringen ska öka sitt bidrag till FN:s MR-kommissariat.

Inför det svenska ordförandeskapet i EU hösten 2009 riktas än mer fokus mot Europa i 2009 års utrikesdeklaration. Trots FN:s undanskymda roll slår utrikesministern fast att "Sveriges starka stöd till FN fortsätter". Förenta Nationernas medlemskrets ger legitimitet och unika förutsättningar att samla världen länder till hållbara lösningar, sägs det. Strävan efter ett starkare samarbete mellan EU och FN är fortfarande aktuellt.

UNITED NATIONS ASSOCIATION OF SWEDEN

2010 års utrikesdeklaration är i mångt och mycket en upprepning av tidigare deklarerationer. Cypernfrågan, reformering av FN-systemet och strävan efter starkare samarbete mellan EU och FN är återkommande mål. Den sista meningen i dokumentet lyder "det är bara genom en stark och målmedveten Europeisk union som våra gemensamma värden och intressen kan forma en bättre värld".

Regeringsförklaringar 2002–2009

I regeringsförklaringen 2002 sägs att millenniemål 1 om halverad världsfattigdom måste uppnås och att Sverige ska vara aktivt inom FN och andra internationella sammanhang. 2003 års deklareration sätter fokus på framtida EU-ambitioner. Förenta Nationerna nämns i en formulering om global och gemensam säkerhet som ska drivas på av FN och EU. FN får mer plats och syns i flera sammanhang i 2004 års regeringsförklaring, bland annat i samband med fredsbevarande insatser i Afghanistan, Västafrika och på Balkan. Regeringen önskar att FN ska inta en central roll i återuppbyggandet av Irak samt att Sverige ska bli bättre på att leva upp till FN:s barnkonvention. Förklaringen säger att ett starkt FN behövs för att möta vår tids globala utmaningar, inte minst den växande terrorismen. Nedrustning och icke-spridningssamarbete kopplas ihop med FN i 2005 års regeringsförklaring. Ett nytt råd för mänskliga rättigheter efterlyses och millenniemålen behandlas ytterligare.

Den nya regeringen talar i sin första förklaring 2006 om hot från internationell terrorism, organiserad brottslighet och spridning av massförstörelsevapen. Det sägs att dessa hot endast kan mötas genom starkare internationellt samarbete. Europa målas upp som fredens, frihetens och försoningens röst, också i de delar av världen som präglas av krig och konflikt. Europa ges rollen som ett globalt verkande organ för internationella utmaningar. FN har fortsatt starkt svenskt stöd på områden som internationell rätt och mänskliga rättigheter. I de två nästkommande regeringsförklaringarna, 2007 och 2008, nämns inte FN vid ett enda tillfälle. I 2008 års förklaring sägs på sidan tolv att Sverige ska "förena tydlighet för de mänskliga rättigheterna med hängivenhet inför internationellt samarbete". Sverige ska därför verka aktivt inom Europeiska unionen. I 2009 års förklaring nämns FN vid ett tillfälle i samband med en uppmaning till Iran att följa säkerhetsrådets resolutioner.

Läs tidigare utrikesdeklarerationer på www.sweden.gov.se/sb/d/10229/a/18985

Läs tidigare regeringsförklaringar på

www.sweden.gov.se/sb/d/126/a/136/action/showAll/query/regeringsf%C3%B6rklaringen/sort/byRank/targetDepartment/archiveDepartment

UNITED NATIONS ASSOCIATION OF SWEDEN

UNITED NATIONS ASSOCIATION OF SWEDEN

Postadress Svenska FN-förbundet, Box 15115, 104 65 Stockholm • Besöksadress Skolgränd 2 • Telefon 08-462 25 40 • Fax 08-641 88 76 • E-post info@fn.se • Webb www.fn.se
Address United Nations Association of Sweden, P.O. Box 15115, SE-104 65 Stockholm, Sweden • Phone +46-8-462 25 40 • Fax +46-8-641 88 76 • E-mail info@fn.se